

Схвалено
на засіданні
педагогічної ради
29 серпня 2025 р.
Протокол №1

Затверджую
Директор Ужгородського
ліцею імені Дойко Габора
Юдіт КУЛІН

(Наказ від 29.08.2025 р. № 56-о)

ПОЛОЖЕННЯ
(зі змінами)
про академічну доброчесність
учасників освітнього процесу
Ужгородського ліцею імені Дойко Габора
Ужгородської міської ради
Закарпатської області

Ужгород-2025

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Ужгородського ліцею імені Дойко Габора
Ужгородської міської ради Закарпатської області

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність Ужгородського ліцею імені Дойко Габора Ужгородської міської ради Закарпатської області (далі - Положення) є внутрішнім нормативним актом, який закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту школи, правил внутрішнього трудового розпорядку, колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності школи, запобігання порушенню академічної доброчесності.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу школи, зобов'язані виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила доброчесності в школі.

1.6. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

II. Принципи, норми етики та забезпечення академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.1. Принципи для забезпечення доброчесності під час освітнього процесу:

- **пріоритет прав і свобод** - повага і всебічний захист прав учасників освітнього процесу, боротьба з порушеннями цих прав;

- **партнерство** - спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками
- **доброчесність** – відданість учасників освітнього процесу моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності;
- **чесність та порядність** – системне уникнення проявів шахрайства, обману, крадіжок під час реалізації власної діяльності;
- **правдивість** – прагнення до істини;
- **прозорість** – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники освітнього процесу зобов'язані діяти відкрито;
- **законність** – дотримання кожним учасником освітнього процесу законів та стимулювання до цього інших;
- **повага** – повага до гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я;
- **довіра** – усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності один одного;
- **справедливість та рівноправність** – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності;
- **самовдосконалення та вдосконалення** – учасники освітнього процесу визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітнього процесу, зокрема через власний професійний розвиток;
- **відповідальність** – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;
- **сумлінність** – учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності їх виконання;
- **демократичність управління** – управління школою на основі залучення усіх учасників освітнього процесу та етичному виконанні своїх повноважень керівництвом на різних ланках;
- **професіоналізм та компетентність** – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником освітнього процесу.
- **ввічливість** – дотримання правил етикету, уважності та люб'язності до колег по роботі та учнів;
- **толерантність** - терпимість до відмінностей серед людей, вміння жити, не заважаючи іншим, здатність мати права і свободи, не порушуючи прав і свобод інших.

2.2. Порушенням академічної доброчесності згідно ст.42 п.4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- **Самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.
- **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

2.3. Академічна доброчесність забезпечується:

2.3.1. усіма учасниками освітнього процесу шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу школи, примноження її традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази школи;

- дотримання вимог цього Положення;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

2.3.2. здобувачами освіти шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА);
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків відсутності з поважних причин.

2.3.3. педагогічними працівниками шляхом:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки;
- дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

III. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням після ознайомлення із правилами внутрішнього трудового розпорядку школи.

3.2. Положення доводиться до батьківської громади, оприлюднюється на сайті школи.

3.3. Положення доводиться до відома здобувачів освіти класними керівниками та вчителями-предметниками.

3.4. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані неухильно дотримуватися засад академічної доброчесності та не ігнорувати випадки порушення вказаних засад.

3.5. У разі підозри, виявлення чи констатації факту порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу особа, що виявила порушення, зобов'язана довести до відома іншу незалежну особу з метою перешкоджання проявам не доброчесності в середовищі школи.

3.6. У випадках систематичних, грубих, об'ємних порушень академічної доброчесності питання висувається на розгляд комісії з питань академічної доброчесності.

3.7.Адміністрація школи:

3.7.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня.

3.7.2. Використовує у своїй діяльності рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання та рекомендують вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.7.3 Створює комісію з питань академічної доброчесності.

3.8. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

IV. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

4.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та це Положення школи.

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форма відповідальності</i>	<i>Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення</i>
--	---------------------------	---	--	---

				<i>виду відповідальності</i>
Списування з використанням заборонених вчителем джерел (шпаргалки, мікронавушки, телефони, планшети, тощо)	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - моніторинги якості знань; - лабораторні роботи; - практичні роботи	Повторне письмове проходження оцінювання (термін - один тиждень)	Учителі-предметники
		-державна підсумкова атестація; -річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у школі або не зарахування результатів	Атестаційна комісія державної підсумкової атестації, комісія оцінювання рівня навчальних досягнень екстернів
		- I етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії	Адміністрація школи, атестаційні комісії усіх рівнів

<p>здобувачів освіти</p>		<p>результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи</p>	<p>оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань</p>	
<p>Обман: Академічний плагіат, Самоплагіат, Фабрикація, Фальсифікація</p>	<p>Педагогічні працівники як автори</p>	<p>Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник; - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка; - методична збірка;</p>	<p>У випадку встановлення порушень такого порядку: А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в</p>	<p>Педагогічна рада та атестаційна комісія школи</p>

		-методичний вісник; -стаття; -методична розробка.	присвоєнні або позбавлені раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; Б) у разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами освіти під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I,II кваліфікаційної категорії.	
Хабарництво	Педагогічні працівники	отримання коштів, майна, послуг, пілг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру	в разі встановлення факту хабарництва притягується до дисциплінарної або адміністративної відповідальності	Адміністрація школи разом з первинною організацією профспілки шко

V. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних

із порушенням Положення та моніторингу щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

5.1. До складу комісії входять представники педагогічного колективу (7 осіб), батьківської громади (за згодою). У випадку необхідності до складу комісії залучаються інші представники шкільної спільноти, які володіють необхідними знаннями щодо предмету розгляду і можуть підтвердити або спростувати наявність порушення.

5.2. Персональний склад комісії схвалюється рішенням педагогічної ради.

5.3 Голова, заступник голови та секретар комісії обираються з числа осіб, що входять до неї.

5.4. Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо.

5.5. За відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.

5.6. Секретар комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо.

5.7. Термін повноважень комісії – 1 рік.

5.8. Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або за заявою учасників освітнього процесу.

5.9. Комісія має такі повноваження:

- Виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу школи.
- Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.
- Готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність школи.
- Отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять не анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу школи.
- Залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.
- Доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності до відома директора школи для подальшого реагування.

5.10. Свої повноваження комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж дві третини її складу.

5.11. Комісія звітує про свою роботу раз на рік.

VI. Права та відповідальність учасників освітнього процесу

6.1. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Положення ухвалюється педагогічною радою школи більшістю голосів і вводиться в дію наказом директора.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради школи та вводяться в дію наказом директора школи.

7.3. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки. Школа забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.